

Näivettyvätkö ristikot?

Ristikkoakatemia vastuuhenkilönä yritän seurata laajasti ja monipuolisesti ristikoiden tarjontaa ja analysoida niiden kehittymisen suuntia. Minua on viime vuosien aikana huolestuttanut se, että ristikot näyttävät kehittyvän samaan, aiempaa värikkömpään suuntaan. Siitä syntyi tämän kirjoituksen otsikkona oleva kysymys.

Itse olen aloittanut ristikoiden ratkomisen 1950-luvun lopulla. Oma muistikuvani on, että tuolloin ja vielä 30 vuotta sen jälkeen ristikot olivat keskimäärin parempia kuin nykyisin. Jälki oli persoonallisempaa ja kurkottamisia oli enemmän.

Uusia todella hytkäyttävän hyviä laatijatulkokkaita ei nykyään pakkaa löytymään. Vanhat mestarikonkarit ovat toki voimissaan, mutta heidän keskuudessaan tulee tapahtumaan väistämätöntä eläköitymistä. Mistä tilalle mitat täyttäviä tulokkaita?

Laadintarakenteet näyttävät monella laatijalla nykyään hyvin samanlaisilta. Sanasto on lyhyttä, avaruutta on vähän, aukioita samoin. Olen jossain kuullut väitettävän, että joku laatija käyttää aina samaa pohjaa, jossa vihjeruutujen paikat on lyöty kiinteästi lukkoon. Ristikkoakatemia laatijakursseilla harjoitellaan nimenomaan monipuolista sanaston laatimista. Työstetään ristikoita erilaisilla tekniikoilla, vaihdellaan aktiivisesti pääkuvien paikkoja, kurkotetaan pi-

temmällä sanastolla, käytetään harvinaisempia kirjaimia.

Tuntuu, että myös sanojen laatu laajassa kuvassa on huononemaan päin. Yleisimmät sanat toistuvat useasti, fakkisanat istuvat tiukassa, sanojen keskipituudet laskevat. Tästä olisi mielenkiintoista saada uutta tutkimustietoa. Jos fiilinkini osoittautuu vääräksi, olen varmasti yksi eniten asiasta iloitsevia.

Ristikoiden ulkoasut siirtyvät yhä enemmän tietokoneella toteutukseen. Minulle se näkyy samankaltaistumisena. Ennen tunsi aina yhdellä vilkaisulla, kuka laatija oli kysymyksessä. Nykyisin täytyy usein varmentaa nimitieto vilkaisemalla sivun laidassa olevaa nimeä. Toki koneellakin pystyy tekemään loistavan persoonallista jälkeä, esimerkkeinä vaikkapa tämänkin lehden ristikoita toteuttavat Heli Kärkkäinen ja Markku Mäkelä.

Näivettymisen, jos sellaista on tapahtumassa, perussy on mielestäni laatijan viitseliäisyyden puute. Helpoilla sanarakenteilla, lyhyillä sanoilla, vaatimattomilla pääkuvalauseilla, samaa toistavilla vihjeillä ja kalvakkalla ulkoasulla saa ristikon aina nopeammin valmiiksi. Kaikkea osaamista pystyy kehittämään, jos löytyy riittävästi viitseliäisyyttä.

Odotamme mielenkiinnolla ristikkoareenoille uusia veret seisauttavia, viitseliäitä laatijoita!

Antti Skyttä
antti.skytta@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/